

A collection of small, colorful triangles (pink, yellow, and orange) scattered across the top of the page, resembling confetti or falling stars.

MOTIVATIETIPS VOOR HET VAK DUITS

A decorative, hand-drawn wavy line in black ink, separating the title from the subtitle.

*PRAKTISCHE TIPS OM JE LEERLINGEN VOOR
HET VAK DUITS TE ENTHOUSIASMEREN.*

MALMBERG

ncd nationaal
congresduits

Ontwikkeld door

Canisia van Nieuwburg
docente Duits op het Jan Tinbergen College
Auteur Naklar voor Malmberg

Mocht je nog vragen hebben

canisiaedpnet@live.nl

VOORSTELLEN

Hallo!

Mijn naam is Canisia van Nieuwburg. Sinds 2018 geef ik les aan zowel vmbo tl, havo als vwo in de onderbouw en bovenbouw op het Jan Tinbergen College in Roosendaal. Ik heb mijn hart verloren aan de vmbo-tl leerlingen bij ons op school en ben daarom ook met veel plezier mentor en coach in mavo 3.

Naast docent schrijf ik mee aan een nieuwe editie van NaKlar! voor vmbo-tl leerjaar 3 voor Malmberg en ben ik examinator bij de Staatsexamens.

Leuk dat je mijn motivatieboekje gedownload hebt. In dit motivatieboekje deel ik mijn tips, inspirerende boeken, podcasts en activerende werkvormen die ik zelf ontworpen heb met direct toepasbaar materiaal voor in je les.

INLEIDING

Gezien de vooroordelen die er heersen over ons vak en het gebrek aan motivatie bij de jongeren laatste jaren, word je als docent steeds weer uitgedaagd om opnieuw naar je lessen en lesinhoud te kijken.

Aandacht besteden aan grammatica en de vaardigheden zijn nodig om een taal te leren. Echter wordt dit vaak door leerlingen als saai ervaren.

Hoe zorg je ervoor dat je lessen zowel interessant, leerzaam en motiverend voor de leerlingen zijn?

In dit boekje vind je allerlei praktische tips, inzetbare werkvormen, online tools en inspirerende boeken of podcasts om je leerlingen tijdens de les te motiveren en enthousiasmeren voor Duits.

INHOUDSOPGAVE

Praktische tips	blz. 1
Activerende werkvormen	blz. 10
Online Tools	blz. 16
Inspirerende boeken & podcasts	blz. 18
QR-Codes (bronnen)	blz. 19

PRAKTISCHE TIPS

- Ben je bewust van je eigen gedrag. Hoe sta je voor de klas? Hoe kom je over op de leerlingen? Straal enthousiasme uit. Leerlingen zullen je hierdoor waarderen.
- Doe extra moeite voor je vak door bijvoorbeeld gebruik te maken van activerende werkvormen, online tools of laat leerlingen op een andere manier in je les werken (samen werken, in groepjes, flipping the classroom). Door een keer de les spontaan te veranderen, verras je de leerlingen wat positief kan uitwerken op hun motivatie.
- Maak de relevantie van de opdrachten en leerstof duidelijk. Leg uit waarom en waarvoor de leerlingen de opdrachten of leerstof nodig hebben.
- Vertel waarom Duits zo belangrijk en handig voor hen kan zijn. Koppel dit aan de keuzes bij de vakkenpakketten (economie, handel, toerisme).

PRAKTISCHE TIPS

- Doeltaal, voertaal. Spreek zo veel mogelijk de taal, zodat de leerlingen echt in contact komen met onze taal. Hierdoor zullen ze ook woorden herkennen als ze in Duitsland, Oostenrijk of Zwitserland zijn.
- Laat leerlingen chunks leren die ze in je les moeten gebruiken. De leerlingen gebruiken Duits in herkenbare situaties (*darf ich auf die Toilette gehen? ich habe meine Hausaufgaben nicht gemacht, ich habe mein Buch vergessen*). Hang deze zinnen desnoods op in je lokaal, zodat leerlingen deze zinnen kunnen gebruiken om met jou in het Duits te communiceren.
- Ontwerp opdrachten die in hun belevingswereld passen, zodat de leerlingen meer binding krijgen met het onderwerp. Hierdoor krijgen ze ook het gevoel te begrijpen waar het over gaat.

PRAKTISCHE TIPS

- Versier je lokaal met Duitse spullen, zodat je tijdens de les een uitstapje kunt maken naar iets wat met Duitsland te maken heeft.
- Betrek actualiteit in je les. Je kunt nieuws uit Duitsland met Nederland vergelijken. Leerlingen zullen sommige nieuwsonderwerpen kennen, omdat ze dit op de Nederlandse televisie gezien hebben, dit zorgt ervoor dat ze het thema herkennen en beter zullen begrijpen. Daarnaast kun je de verschillen en/of overeenkomsten met Nederland vergelijken. Zo laat je ze over de Duitse samenleving en cultuur leren.
- Door gebruik te maken van *logo.de*, *neuneinhalb* of *onderwijsvanmorgen* kun je gemakkelijk actualiteit in je les toepassen.

PRAKTISCHE TIPS

Op *logo.de* heb je '*Kindernachrichten*'. In deze nieuwsuitzending worden thema's eenvoudig uitgelegd. Afhankelijk van je doelgroep kun je zelf een opdracht aan de nieuwsuitzending koppelen. Ik doe het als volgt:

Klas 2: de leerlingen krijgen een werkblad met daarop meerkeuzevragen over de nieuwsuitzending.

Klas 3: de leerlingen schrijven de thema's op die aanbod komen. Per thema schrijven ze in steekwoorden waar het thema overgaat.

Klas 4: de leerlingen kijken klassikaal of van te voren thuis de nieuwsuitzending. Ze schrijven de thema's en in steekwoorden op waar de thema's overgaan. In de les worden de leerlingen groepjes verdeeld. Elk groepje krijgt een thema van de nieuwsuitzending om daarover in gesprek te gaan.

Scan de code om
naar logo te gaan.

PRAKTISCHE TIPS

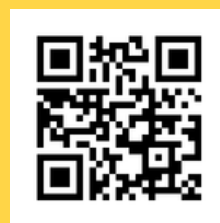

Ook via *neuneinhalb* kun je verschillende nieuwsuitzendingen met de klas bekijken. Daarnaast heb je op deze website ook *kika.de*, dit is meer voor kinderen bedoeld, maar ook daar vind je leuke nieuwsuitzendingen of leerzame video's.

Ik vind 'Checker Welt' leuk om in mijn lessen te gebruiken. Leerlingen krijgen van mij een werkblad met vragen. Leerlingen leren over thema's op een andere manier dan ze gewend zijn.

Scan de code om
naar neuneinhalb te gaan

Scan de code om
naar kika te gaan

PRAKTISCHE TIPS

Onderwijs
van
Morgen

Onderwijs van Morgen is een initiatief
van Malmberg

Onderwijs van Morgen is een website van Malmberg waar wekelijks opdrachten geüpload worden. De opdrachten zijn bedoeld als lesopener of lesafsluiter en duren ongeveer 10 minuten.

De opdrachten (Flotte Fragen) bij Duits zijn bedoeld als lesopener of afsluiter en duren ongeveer 10 minuten.

Elk jaar worden er 3 actuele opdrachten geüpload. Dit zijn opdrachten voor een heel lesuur gekoppeld aan een bepaald thema.

Het doel van de opdrachten is om op een andere en gemakkelijker manier de leerlingen aan Duits te laten werken. Als docent hoef je (meestal) niets voor te bereiden of uit te voeren. De leerlingen kunnen direct aan de slag. Bij de actuele opdrachten print je de opdrachten uit.

Scan de code om
naar onderwijsvanmorgen te gaan

PRAKTISCHE TIPS

- Geef de leerlingen tussentijdse feedback. Door te weten waar de leerlingen staan, wat ze al goed doen en waar ze nog in kunnen groeien, kun je ze motiveren om daaraan te werken of daar nog verder in te groeien omdat het al zo goed gaat.
- Organiseer uitstapjes naar Duitsland. Leerlingen kunnen daar hetgeen toepassen wat ze geleerd hebben in de les. Leerlingen zien het nut van een andere taal leren in, omdat ze het in echte realistische situaties leren toepassen.
- Organiseer vakoverstijgende projecten met andere vakken, zodat het nut van je vak nog duidelijker wordt. Zo zijn wij vorig jaar naar Kamp Vught gegaan, om ervoor te zorgen dat de leerlingen beter konden inleven wat WOII met Duitsland gedaan heeft.

PRAKTISCHE TIPS

- Ontwerp praktische opdrachten waarbij de leerlingen een eindproduct moeten ontwerpen. Geef leerlingen het gevoel dat ze de taal moeten toepassen, zodat ze het gevoel krijgen er iets mee te kunnen.
- Ga met de tijd mee. Hou onderwijsinnovaties/vernieuwingen in de gaten, zodat je dit in je lessen kan verwerken. Op deze manier blijf je goed aansluiten op de onderwijsbehoeftes van de leerlingen. Maar ben ook zeker kritisch over de onderwijsinnovaties en vernieuwingen. Bekijk ook hoe ze het onderwijs in andere landen vorm geven. Hoe motiveren zij hun leerlingen? Wat kun jij daarvan in je les toepassen?
- Probeer creativiteit in je les te stoppen. Leerlingen raken gemotiveerd als ze door krijgen dat je extra je best gedaan hebt voor de les of iets speciaals voor hun ontwikkeld hebt.

PRAKTISCHE TIPS

Maak gebruik van literaire teksten. Leerlingen raken hierdoor gemotiveerd omdat dit de lessen creatiever en interessanter maakt. De reden hiervoor is omdat ze leren over de Duitstalige cultuur aan de hand van verschillende tekstsoorten in creatieve werkvormen.

Malmberg heeft voor Na Klar! een speciaal literatuurboekje voor docenten ontwikkeld. Dit boekje bestaat uit 30 lesuren. In het boekje vind je songs, korte verhalen, jeugdboeken en een sprookjes met bijbehorende opdrachten.

Door de code te scannen krijg je een artikel over dit onderwerp te zien op Onderwijs van Morgen. Ook kun je daar inzicht krijgen in het literatuurboekje.

ACTIVERENDE WERKVORMEN

Niet elke leerling leert op dezelfde manier. Om aan te sluiten op de onderwijsbehoefte van de leerling moet je verschillende didactische leerstijlen uitproberen. Dit heeft mij geïnspireerd om activerende werkvormen te ontwerpen voor mijn lessen.

Kennismakingsspelletjes

In de allereerste week laat ik de leerlingen kennis maken a.d.h.v. spelletjes met de Duitstalige cultuur. Dit doen de leerlingen in groepjes in vorm van een carrousel.

Ferienfoto

Spreekvaardigheid wordt geoefend. Leerlingen plaatsen onder hun tegel op Padlet een vakantiefoto en 10 steekwoorden. In groepjes vertellen de leerlingen in het Duits over hun vakantie.

das Restaurant

Het doel van deze opdracht is dat leerlingen aan de hand van zelf ontworpen materiaal een realistische situatie in het Duits gaan naspelen in hun eigen restaurant. Iemand speelt de gastheer/vrouw, ober of gast.

ACTIVERENDE WERKFORMEN

Weihnachtsbaum

De leerling schrijft in het Duits zijn wens voor kerst op. Er zijn duidelijke richtlijnen over de wens, denk aan: bedrag, wat voor soort wens, voor wie om de wens in vervulling te brengen. De leerling oefent op laagdrempelige manier met schrijfvaardigheid in het Duits.

Weihnachtsmarkt

De leerlingen leert in de les over kersttradities, gewoontes en gebruiken in Duitsland, krijgt hierna een Duitse stad toegewezen en zoekt daarover informatie op. Ook bezoeken de leerlingen een kerstmarkt om te ervaren hoe het is om op een kerstmarkt te zijn. Uiteindelijk ontwikkelen de leerlingen in groepjes een reclamefolder in het Duits om toeristen te informeren en inspireren om de kerstmarkt te bezoeken. Leerlingen leren over de Duitse cultuur en oefenen met schrijfvaardigheid en zijn creatief bezig.

Weihnachtskarten

De leerling krijgt uitleg over briefconventies van een informele brief. De leerling ontwerpt een kerstkaart voor een docent in het Duits. Hiermee betrek je cultuur en burgerschap en oefen je met schrijfvaardigheid in je les.

ACTIVERENDE WERKFORMEN

Kijkdoos

De leerling krijgt een Duitse stad toegewezen, zoekt informatie over de Duitse stad op en maakt over die stad een kijkdoos. De docent moet aan de hand van bijvoorbeeld bezienswaardigheden in de kijkdoos kunnen zien welke stad er in de kijkdoos nagebouwd is.

Topografie

De leerling maakt na uitleg gekregen te hebben over de topografie van Duitsland in een groepje een samenvatting over een bepaald onderdeel (buurlanden, provincie, hoofdsteden, rivieren). De leerlingen uploaden dit via Padlet. Op deze manier maakt de klas voor elkaar een samenvatting voor de toets. Hierna verwerken de leerlingen de onderdelen op een blanco landkaart van Duitsland.

Escaperoom

De leerling proberen binnen een lesuur uit de escaperoom te ontsnappen aan de hand van Duitse raadsels. Op Padlet staan de instructies en versleutelde puzzels. Leerlingen vullen hun antwoord in google forms in.

ACTIVERENDE WERKFORMEN

Scrumonderwijs

Scrummen is een manier van werken waarin samenwerkend leren centraal staat. De term 'scrummen' is afkomstig uit de rugbywereld, waar samenwerken als essentieel wordt gezien. In plaats van dat de docent alle informatie zendt, gaan de leerlingen in groepjes van vier aan de slag.

De leerlingen werken met elkaar aan de door de docent opgestelde leerdoelen. Aan de hand van de leerdoelen ontdekken de leerlingen gezamenlijk de lesstof en maken zij zich de kennis eigen.

Ook hebben de leerlingen een eigen taak in hun groepje. Zij dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het leerproces dat zij doormaken. De gedeelde verantwoordelijkheid zorgt ervoor dat er heldere verwachtingen van elkaar worden geschept.

Middels een scrumbord wordt aangegeven welke leerdoelen zij moeten uitwerken, met welk leerdoel zij bezig zijn en welk leerdoel zij al hebben afgerond.

De leerlingen laten hun uitgewerkte leerdoelen en opdrachten aan de docent zien. De docent controleert deze en geeft waar nodig feedback.

ACTIVERENDE WERKFORMEN

Literatuur

In leerjaar 3 oefenen we leesvaardigheid door middel van de leesteksten uit het methodeboek en oude examens, en ook door met de klas een leesboek te lezen. In havo en vwo 3 lezen wij het boek 'die ganze Wahrheit' van Franz Specht. Het leuke aan dit verhaal is dat de leerlingen een misdrijf moeten achterhalen. Doordat dit element erin zit, hebben wij gemerkt dat leerlingen enthousiast en gemotiveerd raken om actief met de Duitse taal bezig te zijn.

ACTIVERENDE WERKVORMEN

Kennis van Land en Volk

De leerlingen leren in de voorgaande lessen over de Duitse politiek, geografie, geschiedenis, onderwijs, feitjes en cultuurverschillen in vergelijking met Nederland. De leerlingen passen de theorie over deze thema's op verschillende manieren in werkvormen toe.

Hollandse spelletjes: geslacht en meervoudsregels

De leerlingen hebben de geslachts- en meervoudsregels geleerd. Ter voorbereiding op de toets passen de leerlingen in verschillende spelvormen de regels toe.

Tekstanalyse

De leerlingen krijgen per groepje een leesstrategie toegewezen. Aan de hand van de leesstrategie analyseren de leerlingen een bestaande examentekst en maken de bijbehorende vragen. De werkvorm bestaat uit 3 rondes, zodat leerlingen verschillende leesstrategieën oefenen.

ONLINE TOOLS

Digitaal prikbord waarmee je de les interactiever kunt maken. Zowel de docent als de leerling kunnen er teksten, afbeeldingen, video's en linkjes op plaatsen.

Educatieve onderwijstool, waarmee je jouw klassenmanagement kunt ondersteunen (stoplicht, timer, instructie, geluidsdemper, klok).

Hiermee kun je interactieve onderdelen aan je les toevoegen. Je kunt er presentaties in ontwerpen, maar ook quizen met allerlei verschillende soorten vragen (sleepvraag, fotovraag, openvraag, meerkeuzevraag, wordweb).

Online quiz in een spelvorm. Je kunt als docent zelf een quiz ontwerpen of al bestaande quizen met de klas spelen. Na het kiezen van de quiz moet je een game-modus kiezen. Leerlingen beantwoorden de vragen en moeten elkaars punten proberen te stelen.

ONLINE TOOLS

Online programma waarmee je jouw beeldscherm kunt opnemen om een video te ontwerpen. Je kunt hiermee de werkvorm **flipping the classroom** toepassen. De leerlingen bekijken thuis je uitlegvideo en zodra ze je les binnen komen kunnen ze direct zonder uitgebreide instructie aan de opdracht werken.

Designtool om lesmateriaal te ontwerpen. Daarnaast kunnen leerlingen posters, flyers etc. maken.

Online programma om **formatieve** toets of quiz met de klas te doen. De docent maakt een set met vragen. De vragen moeten meerkeuzeantwoorden hebben.

- Je print plickerskaartjes uit, dit zijn qr-codes met 4 zijdes (A, B, C, D). Als een leerling denkt dat antwoord A juist is dan houdt de leerling de zijde van het plickerkaartje met A naar boven.
- Je download de plickersapp. Met de plickersapp scan je de plickerskaartjes om de antwoorden te inventariseren.

INSPIRERENDE BOEKEN & PODCASTS

De onderwijs Podcast

Experts delen hun kennis en vaardigheden over verschillende onderwijs thema's om passend onderwijs te bieden

Het mysterie van de goede docent

Marcel v. Herpen gaat in zijn podcast aan de hand van onderwijsthema's op zoek naar het geheim achter de vakmenschap van de docent.

Motiveer je leerlingen voor Frans

De tips zijn ook erg toepasbaar voor de lessen Duits! Daarnaast kan het je inspireren om vanuit haar tips zelf iets te ontwikkelen.

Tedtalk: Education

Laat je inspireren door andere experts over de hele wereld.

QR-CODES

Door de onderstaande QR-Codes te scannen ga je naar de activerende werkvormen, online tools en inspirerende boeken of podcast.

Activerende werkvormen

Kennismakingspelletjes

Ferienfoto

das Restaurant

Weihnachtsbaum

Weihnachtskarten

Weihnachtsmarkt

Kijkdoos

Topografie

Tekstanalyse

Kennis van Land
en Volk

Scrummen

Escape room

Spelvorm: geslacht en
meervoudsregels

Literatuur

QR-CODES

Door de onderstaande QR-Codes te scannen ga je naar de activerende werkvormen, online tools en inspirerende podcast.

Online tools

padlet

classroomscreen

lessonUp

plickers

canva

blookit

screen-pal

Podcasts

tedtalk education

de onderwijs podcast

het mysterie van de goede leraar